

NAŠ GLAS

**Glasilo Osrednje Zveze javnih
nameščencev in upokoјencev
= za Slovenijo v Ljubljani. =**

Cena posamezne šte. 2 K 50 vln.

„NAS GLAS“ izide vsak četrtek.

Celoletna naročnina K 100.—

Polletna naročnina K 50.—

Četrtletna naročnina K 25.—

Za inozemstvo je dodati poštnino. Oglasi
po ceniku.

Uredništvo: Ljubljana, Rimska cesta šte. 20/II. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je pošiljati samo uredništvu v Ljubljani.

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/I. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

F. A. (Koroška):

Dnevnice, davki in še kaj.

Ljubljana nas je razveselila z novoletnim darilom: odpovedala je obmejnemu uradom na severu obmejne dnevnic.

Vedeli smo sicer, da bo svojčas konec tega priboliška, vendar bi želeli, da bi bila n. pr. finančna uprava tako točna tudi v reševanju selilnih stroškov. Koliko je imelo uradništvo ob plebiscitu in podobnih prilikah škode, ve tisti, ki se je selil: zato ni čuda, ako vsak nestrno čaka rešitve.

V Ljubljani pa proti sebi niso tako vestni kakor proti nam, kajti nekateri partikulari leže že skoraj leto dni, denarja pa le ni in ni.

Isto velja za davke. Naši poslanci so se prepirali za poslansko senco dve leti, dokler ni nastala v državni blagajni suša; tedaj so hitro sklenili štirikratni davek. Toda komaj se je po knjigah preračunil, so ga iz gole demagogije in strahu pred volilci znižali na trikratno vsoto, in davčni uradi so imeli kup nepotrebnega dela, o katerem nima naših poslanci prav nobenega pojma. Sedaj, ko se je davčni dohodek ustavil, pa nateza davčne urade z različnimi naredbami, kakor da smo mi krivi, ako dve leti ni bilo po nekaterih krajih eksekucije. Zdaj se zahteva od ljudstva naj plača v 14 dneh to kar je v normalnem času plačalo v dveh letih. Vse godrnjanje od spodaj gori in naredbe od zgoraj doli morajo požirati davčni uradi zato, — ker so poslanci dve leti lenarili.

Ministrstvo in delegacija je že dvakrat zagrozilo, da bodo pri tem v prvi vrsti čutili uslužbenci, ako ne bo davek

plačan. Mi pa pravimo, naj čutili raiši tisti katerih zanikarnost, nevednost in brezbržnost je kriva, da se niso davki določili pravočasno, državni proračun dovolil pravočasno in da se uradom ni dalo primerne časa — to so namreč naši poslanci.

Delegaciji je reševanje lahko: kar dobi iz Beograda, ukaže hektografovati in razposlati na urade: davčni in drugi uradi naj pa delajo čudeže. Koliko škode so že povzročili delavci pri železnici in rudnikih z raznimi stavkami, a še nikoli nismo čuli da bi se jih bilo kaznovalo, da si trpi vsa država radi nagajivosti in preširnosti protidržavnih, samoljubnih elementov. Ako pa poslanci s svojo zanikarnostjo zavozijo v iarek, naj jih rešuje uradništvo, tisto uradništvo, kateremu zabavljajo vsi listi, ako je na vidiku uradniško ministrstvo, češ, da niso ljudski zastopniki, četudi vemo, da brez delamrznih poslancev država lahko živi brez nas uradništva pa — niti enega dne.

Ko je po plebiscitu odpadla Koroška, so od socialnega skrbstva na en mah odpovedali vse podpore, četudi so bili med podpiranci ljudje s Primorskega in torej popolnoma nedolžni na slabem izidu. Kako naj taki ljudje izhajajo, če se jim odvzame zadnji grižljaj, na katerega tako računa, kakor — uradnik na dnevnicah in potovalne stroške!

Zatorej, teoretična gospoda, ne delajte zmede! Kadar kaj ukrenete, premislite dobro in ukrenite tako, da s svojimi ukreni ne boste podkopavali ugleda državi. Pri takih prilikah groziti z disciplinarnimi predpisi, je otročje: ljudje brez praktičnega uradovanja med ljudstvom.

ljudje, ki so prebili ves svoj uradni čas le v eni pisarni, naj se toliko ponižajo, da se bodo uživali v uradniku ki dela z ljudstvom in živi med ljudstvom in naj svoje uradovanje »med prestolico in deželo« ne primerjajo s položajem uradništva, ki mora požirati ljudsko nevoljo za kozle, ki so jih ustrelili »zgoraj!«

Zatorej: živela kritika — pa brez zamere!

J. L. (Ljubljana):

Duševno in ročno delo.

Iz Avstrije prihajajo čudne vesti. Da obstoja tam med duševnim delom in med ročnim delom glede plačila velik razloček v škodo prvega je znano. Tudi pri nas ni drugače. Ampak to kar se sedaj šuje, presega popolnoma človeško pamet. Pravkar zahtevajo na Dunaju oziroma so že dosegli manualni delavci tedensko mazo 2000 kron, na mesec torej 8000 kron ali na leto okroglo 100.000 K! Temu nasproti pa stoje prejemki duševnega delavca uradnika z zlatim ovratnikom v VIII. činovnem razredu, ki ima pod istimi pogoji tedensko samo 700 K, upokoјenec pa celo le 200 K! To so si nasprotujoče številke, kakoršnih si ne moremo misliti huiših, pač pa vredne, da bi jih novodobni Dante opisal v modernem peklu.

Kako je pa pri nas? Prav nič boljšo. Delavci zahtevajo in dobe povprečno 100 kron na dan, torej okroglo 600 kron (ali 2400 avstrijskih kron) na teden, dočim ima uradnik IX. činovnega razreda pod istimi pogoji vsega skupaj le 536 kron tedensko na razpolago. Primerjati moremo

LISTEK.

MOLKOV ANTON A.:

Mortuos plango...

Zalučal mi ga je po mizi, da je porušil — »Naš Glas« namreč — in mi razmazal pravkar čedno spisano pismo, nedolžno poročilo.

»Da bi te —!« sem krehnil.

»Da bi ga —! Le beri ga, »Naš Glas«, se je liutil kolega in je odkoraknil štorkštok v drugo sobo.

Ozrl sem se za njim in siknil: »Govedi! — Pa kaj ti je? — Glej, poročilo si mi razmazal!« sem iadikoval za njim.

Prištorkljaj je brzo nazaj in se je razprtih nedolžnih oči čudom čudil:

»Ne huduj se — da mi poročilo, da ti ga prepišem. Ti pa ta čas beri »Vivos voco« v »Glasu«: glej, ondi, podlistek — kar sem rdeče okviril! No, boš videl, kak-

šna urnobesna kozlarija in krivica! Oprosti mi tedaj...«

Popadel je moje poročilo in je izginil v svojo sobo.

Zvil sem si cigareto in porabil vžigalnik: mimogrede mi je pogled uhal na »Vivos voco«. Okrenem list: Jos. Kremen. Dalinji spomin na Šempeter... »Vivos voco!« Bral sem in prebral. Četudi pod vplivom sugestije, pa vendarle nisem izsledil nobene »urnobesne kozlarije« ali krivice v vsem podlistku. Zakaj, čemu torej robanti kolega?

Obglavil in zadušil sem ogorek v pepelniku in mikalo me je, da bi se takoj napotil h kolegu barat, pričkat se in ga pokarat: toda naj le preš še prepiše oni razmizek! Lotil sem se drugega posla.

Ogenj in oduševljenost sta se mi že polegla, ko se je vrnil kolega s prepisom. Pogledal sem, ga zahvalil, vrnil poročilo v predalec in ga nato vprašujoče, zvedavo pogledal.

»Si prebral?« Glas se mu je tresel.

»Sem — in kaj te je v podlistku razkačilo?«

»Kaj?« — Zardel je bradati, stari fant in grizel si je ustnice. Zavzdihnil je, prekrizal roki na prsih, naslonil se na pult, potem je zapičil zenici v me. Govoril je hrkate, vedno bolj ostro, vedno gladkeje in bolj strastno: naposled je hreščal, kričal, riul:

»Meniš, da se sme tako pisati? Dandanašnji? Saj sem idealist, ki sem si ohranil ideale, in koliko jih je še. Tudi ti —«

»Ne.«

»Molči! Tudi ti si idealist, a te je idealov tudi sram! Poznaš me: jaz nisem grdun, hinavec, ampak zakrknjenec sem, bi dejali, kajti svojega deviškega jaza me je sram. In tudi olik učni zdržnosti. — O, sicer bi, o... da bi bil zver; šapnil bi po svojati! A tole ti, ta podlistek: laž in neumevanje razmer, da, razmer, v katere smo pahnjeni mi podeželani in pa odvis-

k omenjenemu našemu delavcu še le našega uradnika z zlatim ovrtnikom v VIII. čin. razredu, ki ima tedensko 636 K na razpolago, torej le 36 kron več kakor delavec. Če preračunamo te v jugoslovanskih kronah napisane zneske v avstrijske krone vidimo, da smo slovenski uradniki navidezno še vedno na boljšem, nego so avstrijski tovariši. Navidezno pravim, ker je pomisliti, da so cene potrebščinam v Avstriji dokaj manjše od naših. Tako stane n. pr. sladkor v Avstriji 30 K, pri nas pa 68 K, jajce tam 10 K, pri nas 4 K = 20 K. Seveda tam ne računajo sladkorja za luksuz!

Da tako kričeče nesoglasje med plačevanjem duševnega in ročnega dela ne more trajno obstojati, je neizogibno. Treba bode privedi relacijo med duševnim in med ročnim delom na oni nivo, kateri odgovarja resnični vrednosti dela samega in treba bode restavrirati v naravi duševnega dela samega ležečo višjo vrednost letnega. Komu ni znana Ezopova bajka o udih človeškega telesa ki so se uprli zoper glavo in morali konečno kapitulirati? Tudi v realnem življenju ne bo moglo biti drugače.

A. K. (Maribor):

Revizija.

Revizija uradniških imenovanj je nvaljevredna akcija. Vidi se, da imamo nekaj pametnih poslancev v Beogradu, ki so pričeli prav radikalno postopati proti protekcijski izvirajoči posebnosti iz strankarskih motivov.

Po vpogledu v predloženi material v imenovanjih zadnjih dveh let bodo gospodie kar strmeli, kakšna povišanja so se izvršila v dobi od prevrata pri nekaterih uradnikih — seveda višjih in natvišjih medtem ko se za nižje pri nekaterih resortih ni nič ukrenilo. Protežiranci so avanzirali hitreje kot principi v stari Avstriji: kar po 2—3krat v kratkih terminih in nekateri so preskočili kar činovne razrede.

Po reviziji se vendar enkrat vrne red, in pridejo tudi oni do svojih pravic, ki doslej še niso bili povišani kljub temu, da jim po stari pragmatiki višji čin že pristaja dalje časa. Da dobe tudi ti v imenovanju zaostali zadoščenje bi pač bilo umestno, da se uvede revizija tudi pri tistih uradnikih, ki služijo že nad 6 let v činovnem razredu in po preobratu niso nanredovali.

Kakšna neverjetna nasprotja so n. pr. pri imenovanjih v poštni in iustični upravi!

Kakor se sliši, postanejo sedaj poštni uradniki skoraj po 6 službenih letih višji oficijali, medtem ko najdemo pri sodniških uradnikih osivele kancliste ki so že že 8 let v XI. činovnem razredu in tako gre pri sodnji tudi oficijalom itd. Sodnijska uprava po prevratu še ni izvršila nobenega splošnega imenovanja svojih nižjih uradnikov. Zakaj je skrbela poštna uprava za svoje uslužbence, iustica pa še ne? Ali ne služimo vsi eni državi in enemu kralju? Zato apeliramo na iustično upravo, naj ne zavlačuje še dalje imenovanj, naj ne čaka nove pragmatike — kje je še! — in naj izvrši vendar enkrat prvo splošno imenovanje po prevratu.

ANTON S—č (Ljubljana):

Stanovanjska beda in mi.

Čehoslovaška vlada je za popravila in za zgradbo novih hiš izdala v letu 1920 preko 136 milijonov kron. Ministrstvo za javna dela ima zopet za nove stavbe na razpolago 850 milijonov kron. Za stanovanjska poslopja nameščencev je določila 41 milijonov kron. Privatno stavbeno podjetje podpira država s subvencijami, za kar je določenih 250 milijonov kron, in sicer plača država 40% proračunjenega zneska.

Nove stavbe imajo znatne davčne olajšave, železnice prevažajo stavbeni material za 30 do 50% ceneješe. Tako se v Čehoslovaški — dela!

Kaj pa pri nas? Naši otroci ginevajo v tesnih zaduhlih stanovanjih, po barakah, vagonih in vlažnih luknjah, kjer ima bolezen svoj dom, a nihče se ne zane, da se tem neznosnim razmeram napravi konec.

Ako vlada ne priskoči društvu za zgradbo stanovanjskih hiš javnim nameščencem na pomoč, je nemogoče, da bo mo javni nameščenci rešeni teh nadlog.

Apeliramo na vse merodajne kroge, naj vpoštevajo naš klic po remeduri teh razmer, kajti da bi javni nameščenec si mogel privoščiti stanovanje v hišah, ki jih grade in bodo gradili privatniki, o tem, radi njih visoke najemščine, ni niti govora.

J. L. (Ljubljana):

Boj duševnih delavcev.

Po vseh državah opazamo kot posledico vojne psihoze nekako omalovaževanje duševnega dela, ki se izraža v tem, da n. pr. težak brez šolske naobrazbe zasluži več nego visok uradnik z akademično na-

obrazbo. Nedavno je bilo čitati v listih, da zaostaja pri nekem mestnem podjetju v Parizu, menda v elektrarni, inženir-predstojnik za več tisoč frankov za podrejenimi monterji, in dunajske krilate besede oziroma primera o pomivalki posode na kliniki, ter o »kliničnem asistentu«, ki ga pomivalka v dohodkih daleko prekaša. — Je zaslovela po vsej Evropi. Da tudi pri nas ni nič bolje, je razvidno baš sedaj iz »kaznov o mezdah rudarjev«.

Razmerje, v katerem žive duševni delavci, boi za njih obstanek in naj si bo tudi zoper manualne delavce, ki je na ostal do sedaj in za sedaj še brez vsakega uspeha. — opisuje dunajski socialistični pisatelj, znani dr. Maks Adler v svoji, pred kratkim na Dunaju izdani knjižici »Der Kampf der geistigen Arbeiter«.

Zelo zanimiva knjižica. Z velikim poznavanjem sodobnih razmer in nenavadno objektivnostjo obravnava predmet ter podaja zelo odkritosrčno stališče, ki ga zavzema dandanes socializem napram duševnim delavcem. Namenjena je sicer ta knjižica pač v prvi vrsti avstrijskemu, osebno dunajskemu občinstvu in je prilagojena tamošnjemu položaju. Vendar so razmere, ki jih slika dr. Adler, na las podobne našim. Zato utegne zanimati predvsem pa naše uradništvo.

Dr. Adler razločuje troje vrst duševnih delavcev in sicer:

1. zasebne nameščence,

nadalje 2. osebe, ki se bavijo s takozvanimi prostimi poklici, kakor so to odvetniki, zdravniki itd.

in 3. javne nameščence, kratko uradnike imenovane.

Tem trem grupam nasproti postavlja manualno delavstvo kot enotno, kompaktno maso — proletarcev ter izreka, da tudi duševni delavci v bistvu niso nič drugega nego proletarci, to je osebe, ki ne posedujejo drugega, kakor svojo delavno moč, od katere morajo živeti.

Tega duševni delavci pred vojno niso vedeli, saj niso poznali svojega prekarneza gospodarskega stališča. Razne družabne ugodnosti in privilegije, katere so uživali so povzročile da se duševni delavci niso mogli preriti do tega spoznanja.

Zlasti javnim nameščencem, to je uradništvu, so služili razni lepi naslovi, redovi in druge vrste »počaščenja« za odškodnino za njih delovanje kot stebri vladajočih razredov (strank).

Vojna leta pa so odprla tudi duševnim delavcem oči in gospodarska evolucija po vojni je dovedla njih stanje ad absurdum. Vendar na ni došlo do zedinjenja duševnih in manualnih delavcev, vzlic temu, da

nost od mesta, od centra, dà, dà. — Kako bi se izrazil? Čuj, konkretno, pri zla koronini! Na pr., kaj so uredniki, recimo, leposlovnih listov? Napišeš, se ponižno priporočiš, kmalu moleduješ, rotiš, zaklinjaš, upaš, obupuješ — šteješ mukotrpne tedne, mesece. Kdo te pozna? Potiplieš, prihajaš v center, osebnost. »Kje so vaši prvenci, kje je kaj vašega? Ste že kdaj kaj napisali?« — Bodite moi mentor. — namontirajte me, magari na rep!... Pomagajte mi! Seveda, zvezda nisem... tudi zvezd svetloba potrebuje leta, da prodre... Ne zapirajte vrat, če prosimo vstopa — dajte mi sedlo... samozavest je pol uspeha... treba ostrog, itd. itd. Vse običajni, izrečeni in iz trepečočih oči lomljeni bliski... »Morda ob priliki.« — Zopet čakanje in tropljenje — zastoni. No pa se »vpelji« pa začni, boga mi! Drugo je denar. Prav zlahka si otvoriš pot med takozvano klico: toda dati moraš za plačo. Ti ne veš, koliko mesecev kroži okoli znanih Jupiterčkov: kako se valjajo v prahu, zape-

majoč jim scedrane opanke! S slastjo jih brečajo, zasramujejo, jim pljuvajo v obraz, svojim žrtvam, ti — Masochisti, bi dejal. Jaz ne bi mogel, sem naposled na deželi, kjer zahačam »k oštirju«... Fraze, laži! Napišite svoje misli! Z vsako napisano besedo bode rastla notranja sila, misel in volja. Nihče ti ne bo mogel nadomestiti zadoščenja, ki ga boš imel ko boš čital v zapuščenem gnezdu svoje misli natisnjene. — Da če bodo natisnjene! Humbug! Sai ne bodo!»

»Ti si preoster, Poizkušaj!«

»Kaj? Nikdar več. Leta in leta sem se boril za en sam mailen prostorček, za krpico nebesne sinitine...«

»Če je kaj svetlega ognja v tebi, se poženeš nanovo —«

»Ne, streme je zame odtrgano. Ne, nikdar več: sem tudi že prestar. Prepoznaj: mortuos plango. Hudič!«

Bliski so se mu usipali iz oči, udrihnil je s pestjo po pultu za seboj in zdaici so

se mu udile prave pravcate solze po razpaljenem licu, svitle, debele kaplje so mu zdrknile na temno brado. Okrenil se je, veslal in krilil z rokami po zraku, planil je k obešalniku, pograbil za klobuk in oddiral iz pisarnice...

Zvečer sem ga našel v gostilnici: bil je sladko ginjen. Drugi dan ga ni bilo v urad. Ekshibiral sem za njega jaz: kolegi, gitalen sem in zelo stropliv, saj se lastnih slabosti zavedam prav dobro. Pa sem se ozrl po vsebini nekaterih še nerešenih spisov v protokolu. Ali se varam, kali? Vsepovsodi ritem, celo rime — in iambi, troheji!... Nečuvstvo. Zazidan studenec je izpodvrtal plasti in je privrel na nepravem mestu na dan. Uradna poplava! Vraga, pa vse po istem vzorcu: pravi uradno-pesniški šimel. Ognjeni, iskri vranec ga je treščil raz sedlo, zato je na tem verneje vsak dan vodil gluhega in čotastega belca za povodec k studentu uradne modroslovne poezije... Hentaj te, da nisem tega že tri opazil! Ali bi debelo gledal revizor!

so si sedaj tudi prvi v svesti, da niso drugega, nego proletarci in se priznavajo k socializmu. Največjo oviro združenja je tvorila zavist, katero so gojili duševni delavci napram manualnim, ker se je letem s pomočjo njih trdnih, v dolgotrajnih borbah z državo in z delodajalci preizkušeni, strokovnih organizacij kolikor toliko in primeroma lahko posrečilo, pridobiti si pri in po prevratu holiše eksistenčne pogoje, nego je bilo to mogoče duševnim delavcem, katerim je taka organizacija nedostajala.

Spoznanje, da so tudi duševni delavci le proletarci, je dovedlo duševne delavce v Avstriji do tega, da so se koncem leta 1918, vrhli socializmu v naročje kot svojemu rešitelju: ne morda toliko iz prepričanja, kakor iz nezadovoljnosti z obstoječimi razmerami.

Razočaranje ni izostalo. In baš tu obstaja nekaka travma socialne demokracije. V času, ko je bilo treba štediti in računati in to v odvisnosti od kapitalizma in imperijalizma zapadnih velesil: ob času, ko je bila socializmu odmerjena taka odločilna vloga v javnem življenju, ki se z nemovnimi cilji ni strinjala, se socializem ni mogel izkazati kot darovalec občega in morda celo še povišanega blagostanja, marveč je bil primoran graditi na vojnih razvalinah brez vsakih gradbenih sredstev.

Pa pravilo avstrijski duševni delavci, da se medna politika napram manualnim delavcem z vlogo stroškov občega štedenja ne vtiča. S tem smo pa že v mednem problemu duševnih delavcev sploh.

Tu prezro duševni delavci, da pravzaprav najvišje mezde manualnih delavcev v Avstriji zaostajajo daleko za predvino vrednostjo, tako da ima Avstrija izmed vseh svetovnih dežel najnižje mezde in je le na ta način mogoč njen eksport. Nadalje prezro duševni delavci, da tvorijo višje mezde manual, delavstva bistven del produkcijskih stroškov zasebnega podjetja radi česar jih leto tudi lažje plačuje oziroma prenaša. V kolikor se pa duševni delavci na to ozirajo, na zopet poudarjajo, da z zvišanjem mezde delavcu ni ustrezno, ker vedne zahteve po povišku meзде ovirajo oziroma podražujejo produkcijo in s tem seveda blagovne cene tirajo navzgor.

Temu nasproti trdi dr. Adler, da se blagovne cene v Avstriji ravnaio po možnosti eksporta tako da povišane mezde ne morejo napraviti družega, kakor da zmanjšajo dobiček podjetniku, da pa bistveno ne vplivajo na cene. Vzrok dvigania cen je pomanjkanje blaga in zmanjšana vrednost denarja. Kvečjemu se da torej pri manualnem delavstvu reči, da se mu je posrečilo obdržati eksistenčni minimum.

Tega pa pri duševnih delavcih ni.

Prva zgoraj omenjena grupa duševnih delavcev, zasebni nastavlenci imajo isto usodo, kakor manualno delavstvo: stoje v dobičkanosni produkciji kakor manualno delavstvo in si lahko svoj gospodarski položaj z istimi sredstvi in na isti način izboljšujejo kakor oni, to je z organizacijo in s štrajkom. Že slabše se godi tistim osebam, ki izvršujejo takozvane proste poklice, ker izvira njih stiska iz tega, da stoji število delničih z zmanjšano potrebo v zmanjšani Avstriji v nasprotnem razmerju ali z drugimi besedami: preveč je ponudb, a premalo povpraševanja.

Posebno in skoraj brezumno stališče ima tretja grupa: javni nameščenci. Njihovo izjemno gospodarsko stališče izvira iz dejstva, da po našem družabnem redu javni nameščenci niso delavci v kaki določeni panogi produkcije, marveč izvršujejo

ne neposredno družabne posle. V kapitalističnem gospodarstvu je pa stvar taka, da presoja vsako delo in vsak posel le po dobičku, katerega ima za podjetnika ne pa po dobičku, katerega ima splošnost od njega, da bi moralo pač tudi vsako zasebno delovanje, če se ga presoja objektivno, služiti kolikor toliko tudi obćim koristim. Iz tega naziranja izvira prezirljivo vedenje inovitih razredov napram masi uradništva. Za kapitaliste ima le isto delo vrednost, ki mu donaja neposredni dobiček. Takega dela na javni nameščenci ne izvršujejo, zato smatra kapitalist delo uradnikovo za neproduktivno.

(Dalje prih.)

I. J. ST. (Ljubljana):

Kakšen bodi „Naš Glas“?

V življenje mi človeško polno sezi!
Živi ga vsak, vsi za nje ne vedo,
in kjer za primeš, zanimljivo bo! —
Funtek — „Faust“.

Gospod urednik! Nikar ne mislite, da Vam hočem predpisovati kakšno »vézano maršruto«. Vam rojenemu časnikarju in pisatelju, Vam ki se mi zdi, da ste se rodili z »gosiim peresom za ušesom« kakor baje pride vsak »Čeh« z gosli ali s kakim drugim godalom na svet. Ampak namera mi je opozoriti predvsem cenene gg. sotrudnike »Našega Glasa«, ki že pridno donajajo raznega stavbenega materiala graditelju - uredniku na razpolago in posebno še one, »ki ves dan žró razne liste in knjiige, a od sebe ne dadó nobene — fire!« —

Koliko izvrstnih pisateljev, in sicer resnih in osobito šaljivih, se nahaja med naročniki-uradniki in vpokojenci, ki bi lahko in brez posebnega napora vedeli povedati mnogo zanimivega in podučnega iz svojih službenih, veselih in žalostnih dogodkov!

Gotovo je še veliko neizrabljenega gradiva, kako so naši še živeči uradniki živeli vdani svojemu rodoljubnemu prepričanju, a so bili za to zapisani v »črne bukve« p. u. (nezanesljiv, nekonstitucijski, nalen itd.).

Kakó razno gradivo je nakopičeno za razne »Ponižne«, ki bi ga nam tako spretno in satirično ponazoril g. vladni svetnik dr. Detela! Vse to bi gotovo zanimalo današnje uradništvo in bi mu nudilo jasno sliko, kako so se nam vsem na korist izboljšale razmere sploh, ki so bile pod nemškim režimom pravo peklenko življenje.

Gotovo je »Našemu Glasu« prva in sveta dolžnost, da zastopa v pisani, za javnost namenjeni besedi v prvi vrsti gnotne in življenjske interese svojih naročnih-uradnikov. On bodi naš govorniški oder, kjer nastopajo naši zastopniki v imenu vseh združenih in poklicnih tovarišev!

»Naš Glas« bodi resen, objektivni, nepristranski kritičen, dostopen prikupljiv, a nikdar pohlevno-ponižen! »Tvrđ bodi mož jeklen, neizprosni, kadar je treba zastopati koristi Tvojih naročnikov!«

Ne samo koristno, kar nam je v prid, je za življenje potrebno, ampak včasih je treba tudi kaj malega za srce in smeh, da se duša tudi včasih prav pri srčno nasmeje, kajti

Horacij dulce et utile — naglašaj!

Kaj prida slišiti ušesa rada naša!

Nam utile je zrno — dulce pa »polita kaša«!

I. J. ST. (Ljubljana):

Še enkrat stanovanjsko vprašanje.

»Naš Glas« je v št. 51. z dne 23. decembra 1920 sprožil nuno in važno zadevo, ki se tiče v eminentni meri javnih in zasebnih nameščencev vseh vrst v Ljubljani.

Da je stvar zelo dalekosežnega pomena, potrjuje že dejstvo, da se ta zadeva razpravlja po dnevnem časopisju in pa na posebnih anketah pri deželni vladi za Slovenijo v Ljubljani.

Kakor poroča »Jutro« v št. 18. z dne 21. januarja 1921 se bavi anketa s presodno dosedanje naredbi (zakona) glede stanovanjskih razmer sploh in namerava izdati »novo stanovanjsko naredbo«! Pred končno redakcijo stanovanjske naredbi pa bodo objavljene na posvetovanje o važnih in principialnih vprašanih tudi še drugi interesentje! Tako »Jutro«.

Da pripada več kakor tri petine vseh stanovanjskih najemnikov k staležu javnih in zasebnih nameščencev, — to je prav gotovo. V njihovem gnotnem in morebiti tudi v poklicnem interesu je, da se to kočljivo vprašanje končnoveljavno uravna do izboljšanja stanovanjske mizerije povsem zadovoljivo z ozirom na gnotno stanje vseh mogočih najemnikov.

Že citirani članek v »Našem Glasu« št. 51. opozarja »Osrednjo zvezo« javnih nameščencev in vpokojencev za Slovenijo na to kričečo zadevo ter jo prosti »naj bi ona sprejela« stanovanjsko vprašanje v prvi vrsti v svoj delovni program, da se pravočasno na merodajnem mestu zagotovi tak položaj, da se že itak neugodno gnotno stanje uradniškega življa ne poslabša!

Ako naša »Osrednja zveza«, kot zastopnica vseh včlanjenih uradniških organizacij še ni bila »kot eminentno važen interesent« v zadevi stanovanjske naredbi pozvana k posvetovanju pri deželni vladi, jo prosimo prizadeti najemniki vnovič in nuno, da se zainteresira pri dotičnem gospodu referentu o morebitnih namerah v tem za vse najemnike tako perečem vprašanju! —

Stojimo namreč na že znanem stališču:

»Nil de nobis, sine nobis!«

Ničesar o nas, brez nas! t. i. brez našega sodelovanja!

F. R. (Ljubljana):

Po taktu.

Slovenci bi se lahko marsičesa do brega in koristnega naučili iz svetovne zgodovine. Ali kaj dobrega se nas navadno ne prime, pač pa smo takoj navdušeni in dovzetni za vse slabo in škodljivo, kar k nam prihaja iz tujine. V mnogih ozirih hočemo biti celo modernejši in kulturnejši nego so Francozi in drugi veliki narodi, a naša neprikladnost izpreminja moderne poizkuse naših prenapetih težev najraje v smešne karikature. Ni vsako sedlo za vsako žival.

Iz zgodovine tujih narodov bi se tudi lahko naučili, kako je treba narod uspešno braniti in reševati izpod tujega jarma. Najuspešnejše vzglede nam dajejo v tem pogledu Nemci in Italijani. Ali mi jih ne smemo posnemati, ker hočemo biti kulturnejši in zato tudi taktnejši kakor so naši sovražni sosede, ki naše rojake na Koroškem in v Primorju pobijajo, jim požigajo domove, jih izganjajo in uničujejo na najrazličnejše barbarske načine. Mi taktno molčimo, taktno krivimo svoje suženjske hrbte in taktno zapuščamo postojanke za postojanko. Ali vse to še ni

dovolj taktno za nas. Če prav sami stradamo, svojim sovražnikom pošiljamo še živila, da so bolj krepki in lažje bijejo po nas! Za svojo vele viteško taktnost smo pričakovali vsestransko pohvalo. Svet pa se je nam vsestransko smejal in pomagal našim sovražnikom.

Prišle so volitve. Strankarstvo je vzklopelo. Nekdaj so Slovenci iskali ob takih prilikah sovražnikov in škodljivcev pri tujih narodih, v sedanjih časih jih iščejo med seboj, med brati, med rojaki. S kakšno besnostjo so divjale ob zadnjih volitvah naše stranke proti strankam, to se ne more tako hitro pozabiti. Prevroči strankarji so s pomočjo svojih glasilov vlačili svoje nasprotnike iz njih zatišij in skrivališč, postavljali so jih na javne odre in slačili do golega. Vse to pa se ni godilo le pred našo slovensko javnostjo, ampak vpričo vsega kulturnega in nekulturnega sveta.

Če se s takim postopanjem našemu narodnemu ugledu koristi ali škoduje, tega strankini voditelji niso premišljali. Tudi na slavni slovenski takt ni nihče mislil, nihče opozarjal. Čemu neki! Saj se je šlo za koristi strank! — Novoizvoljeni poslanci so dobili izkaznice za brezplačno vožnjo in odpeljali so se v Beograd igrati se parlament. Zdaj delajo in delajo v parlamentu po takem taktu, da se jim čudi ves svet in jim zadovoljen ploska: »Svoboda vaša nima me, o, le tako naprej, naprej!« — Slovenski davkoplačevalci in volilci pa morajo molčati in le skrivaj stiskati pesti, ker tako zahteva — dobri slovenski takt!

FRID. PIRKMAIER, davčni kontrolor
(Slov. Bistrica):

Reforma davčne službe.

(Konec.)

Ravno tako nai bodo odstotki za odmero pridobnine po II. poglavju zvišani brez raznih pribitkov. — Istotako pri rentnini plačarini, dohodnini, povsod nai bodo odstotek ali davčni tarif zvišan. Za vse te vrste davkov nai tvorijo skupni državni davek — dokladno podlago.

V to svrhu bi se moral tudi zakon z dne 26. oktobra 1896, št. 296 drž. zak. in z dne 23. januarja 1914, št. 13 drž. zak. preurediti oziroma dopolniti. — Pri vseh vrstah davkov bi bilo treba dosti sprememb. — a vse to na le mimogrede — ker sem prepričan, da bode novi parlament delal na to da se davki kmalu izenačijo in času primerno uredi.

Kar se tiče dospelosti davkov, nai velja enotno merilo. Nailažje bi bilo, da bi vsi davki dospeli v 2 rokih, če pa to ni mogoče, pa po sledečih rokih: Glede dospelosti realnega in pridobninskega davka nai veljajo 4 roki in sicer 15. jan., 15. april, 15. julij, 15. oktober vsakega leta. — Glede dohodninskega davka, rentnine in plačarine pa 2 roka 15. april in 15. okt.

Radi olajšave pri eksekuciji nai se rubež in dražba izvedeta letno dvakrat, in sicer majnika in novembra. Ta preuredba bi dala davčnim uradom možnost, do konca leta vse davke iztirati, vsled česar bi bil enostavnejši letni račun.

Omeniti moram da le generalna direkcija neposrednih davkov v Beogradu z odlokom z dne 21. aprila 1920, št. 10.530 ex 1919 izračunavanje izvršilnih stroškov (za opomin, rubež in prodajo) temeljito preuredila in moram to odredbo le pozdravljati.

Eno, kar dela davčnim uradom preglavico, so zamudne obresti. Z ozirom na to, da so izvršilni stroški že itak visoki, nai bi se zamudne obresti smatrale kot

nekaki zamudni stroški in se nai tako uredi, da plača stranka od ostanka, prenešenega na novi račun vsakega leta pa brez razlike davkov, od cele, dne 31. grudna zastale vsote, 5%. (Na pr. posestnik Lešnik Josin iz Žablika ima zaostanek z dohodladi vred 40 K, torej ima vplačati zamudne stroške v znesku po 2 K).

S predpisi takih zamudnih stroškov bi se stranke navadile točno vplačevati, kar bi bilo le v interesu davčnih uradov in državnih blagin.

Z ozirom na to, da so za iztirljivost zapadlih davkov odgovorni davčni uradi, nai imajo tudi pravico, dovoliti rok za vse davke in pristoibine do zneska 1000 K.

Proračunsko leto se nai prične s 1. januarjem, kar bi bilo ne le davčnim uradom, nego splošno vsem drugim državnim uradom v veliko olajšavo.

Vvedba kontnih knjig po vzorcu kontnih listov, odlok delegacije ministrstva financ v Ljubljani št. 703/5-20/A, IV., je na vsak način praktična za davčne urade in io moram pozdravljati. — Kontni listi so bili res prikladni, posebno pri odpravljanju strank, zaračunavanju poštnih čekov in so imeli to prednost, da je bila naložba za 3 leta. — V vsakem drugem oziru kar se tiče repartitije, letnega sklepa itd., je pa kontna knjiga bolj primerna in pregledna. Knjiga je pač knjiga, ki se ne more izgubiti.

K zgorajšnjemu provizornemu navodilu bi imel te-le pripombe: Zelo primereno bi bilo, da se kontna knjiga naloži vsaj za 2 leti. Treba je vzeti približno toliko vložnih pol, da se izhaja za 2 leti. Pri vpisovanju imen posestnikov za prvo leto se pusti vsaka druga stran prazna. Ako ima knjiga 10 strani, velja za prvo leto stran 1, 3, 5, 7 in 9, za drugo leto pa stran 2, 4, 6, 8 in 10. — Ko je prvo leto končano in sklenjeno, se razporedlek 1—6 upogne in s tem se začne drugo leto. — Način poslovanja je pa zanaprej isti, kot prvo leto. Za praktično naložbo oziroma uporabo kontnih knjig po tem primeru bodo davčni uradi sami poskrbeli.

Ne zdi se mi praktično, da se morajo zamudne obresti in izvršilne pristoibine v davčnem vpisniku in v kontni knjigi za vsako postavko posebej vknjižiti. Zamudne obresti in izvršilne pristoibine se lahko stavijo koncem meseca junija in decembra v porazdelilni in realizacijski izkaz, in sicer koncem junija v približni izmeri po predpisu prejšnjega leta, koncem decembra pa na podlagi končnega zaključka. V to svrhu nai se od 15. decembra vsakega leta te postranske pristoibine nič več ne predpišejo, tako da se lahko razporedlek 32 in 33 kontne knjige definitivno sklene. Na podlagi končnega sklepa kontnih knjig se postavi vsota izvršilnih stroškov in zamudnih obresti odračunši seveda že vpostavljen zneske v mesecu juniju, v porazdelilni in realizacijski izkaz za mesec december. — Predpis teh pristoibin nai bo enak vplačilu. Sploh nai se zamudne obresti le takrat predpišejo ob likvidaciji, če stranka izplača ves davek, torej tedaj, če se lahko kol. 31 definitivno sklene. Splošno pa zadostuje dvakrat v letu, in sicer meseca junija in decembra, da uradnik pregleda vse konte in izračuni odpačijo zamudne obresti.

Kakor rečeno, vsakdo, ki presoja vvedbo kontnih knjig objektivno, mora reči, da je z njih uvedbo, posebno kar se tiče reforme lep korak storjen. Sicer bi se dalo praktično izvesti še marsikaj, moramo pa počakati na splošno davčno reformo oziroma na reorganizacijo davčnih uradov.

B. Pristoibina.

Pristoibinski zakon iz leta 1850, je že tako zastarel, da bo pač treba gledati, da dobimo v doglednem času nov modern pristoi binski zakon. Skorai vsi zakoni ki so se izdali, se — izjemno nekaj primerov — naslanjajo na zakon iz leta 1850.

V davčni službi so pristoibine zelo važen referat, ker je od davčnega uradnika, ki inštruirajo pristoibinski spis odvisna vsa odmera. Uradniku je treba paziti, da se strogo ravna po zakonitih določilih in da se v dvomljivih slučajih posluži občinskih uradov — izvedencev itd. Po uradnem pouku iz leta 1904, so vse stalne-lestvične in odstotne pristoibine natančno določene, katere davčni urad odmeri v svojem lastnem delokrogu.

Po določilih začasnega zakona z dne 4. aprila 1920 in glasom člana 156, navedenega zakona bi se morale vse pristoibine plačevati takoi v naprej ne glede na to, kolik je znesek. Ta določba se pa danes radi različnih obstoječih težkoč in ovir še ne da dosledno izvesti.

V prvi vrsti bi bilo treba pri davčnih uradih pristoibinski odmerni delokrog razširiti. Potemtakem bi davčni uradi odmerili zemleknjižne sklepe, sodbe, kupne in preprodane pogodbe itd. Odmera bi pripadala tudi v slučaju, da se mora odmeriti povišek (§§ 79., 80. p. z.).

Po mojem mnenju bi le odmera kompliciranih zapuščinskih in sodnih pristoibin pripadala v delokrog finančnih oblasti I. inštanice. Razven tega bi imele finančne oblasti I. inštanice celotno cenzuro odmerilnih spisov davčnih uradov. Dosedanji pristoibinski oddelki na sedežu finančnega okrajnega ravnateljstva bi se preustroili v strokovne cenzurne pristoibinske oddelke, v katerih bi sodelovali pristoibinski veščaki.

Da se davčni uradnik temeljito pouči v pristoibinskih zakonih - naredbah in uradnem pouku, bi se morali vvesti stalno — vsako leto — pristoibinski kurzi, kjer bi pristoibinski veščaki izključno s praktičnega stališča predavali, oziraje se v prvi vrsti na odmero pristoibin z različnimi praktičnimi slučajii.

S tem hočem povedati, da se mora davčni uradnik v pristoibinah dobro izuriti, ker je to že z ozirom na obširnejši odmerni delokrog na vsak način potrebno.

To sem hotel kratko omeniti glede pristoibin.

Kar se pa tiče splošnih olajšav in uradnvanja v pristoibinskem oddelku davčnega urada se za sedaj ne spuščam v podrobnosti, ker nam bodo novi prist. zakoni vsekako drugo smer pokazali.

Nekaj, kar imajo davčni uradi odveč, je glavna zaloga kolkovnega materiala (kolki menice, žel. tovarni listi itd.). To bi se lahko davčnim uradom odvzelo in dodelilo v vsakem okraju glavnim zalagateljem tobaka. Finančna uprava bi s tem nič ne izgubila, dotičnim uradom bi pa bilo delo kolikor toliko olajšano. Način izvršbe te vvedbe bi bil skorai sličen, kot pri tobaku. Glavni zalagatelji tobaka bi naročali mesečno ali četrtletno ves kolkovni material po določenem kreditu pri finančni deželni blaginji v Ljubljani in bi plačali dotično vsoto po odbitku dovoljene provizije že vnaprej. Glavni zalagatelji bi izdali vsem tistim zalagateljem kolkovni material, ki imajo v dotičnem okraju pravico da ga razpečajo. Način poslovanja s provizijo nai bi bil isti, kot pri tobaku. Kontrolo na nai bi vodila finančna straža dotičnega okoliša.

C. Splošno.

Ker se delo davčnih uradov vedno množi (novi invalidski davek, davek za poslovni promet U. L. št. 136/436-1920, takse za vstopnice za zabave gledališča, bioskope itd., tarif. post. 99a. — Po pravilniku za izvrševanje predpisov U. L. št. 122/386-1920 spadajo te takse v lastni delokrog davčnega urada) je v prvi vrsti dolžnost finančne uprave, da dodeli davčnim uradom in okrajnim oblastvom dovolj potrebnega osebja in poskrbi za naraščati.

Važno je, da se vsi davki vsako leto predpišejo redno o pravem času. To bode mogoče le takrat, če bodo imeli dovolj izpričenega in izvežbanega osebja. Temu dejstvu je pripisovati največje važnosti.

Ni torej umestno, da ravno najbolj važna uprava tako štedi z nastavljanjem svojega osebja, kajti s tem, da se ne odmerijo o pravem času davki ali pristojbine in da se davčni uradnik ne more tako intenzivno pečati recimo na pr. z dohodninskimi ali pristojbinskimi spisi, žredo lahko stotisoči državni blagajni v izgubo.

Za komplicirani davčni aparat je treba inteligentnega uradništva. Kar se tiče predizobrazbe, bi moral biti predpogoj za vstop v davčno službo določena najmanjatura, kar je že itak skoraj v vseh pokrajinah Jugoslavije — razven Slovenije in Dalmacije — vvedeno. Davčno uradništvo mora biti z ozirom na važnost in odgovornost svoje službe dobro plačano in mu napredovanje v krajših rokih zagotovljeno.

Za davčno službo sploh bi bilo po mojem mnenju bolje, da se davčni uradi preustroijo v finančne urade. Ti finančni uradi bi imeli odmero in pobiranje vseh davkov in pristojbin. Zdi se mi naslov »finančni urad«, ako bi imeli dosedanj davčni uradi tudi odmero davkov in pristojbin, bolj primeren.

V splošnem naj bo naša uprava enotna, praktična in moderna. V teh okvirih se morajo držati tudi davčni predpisi, ki naj bodo tako enostavni, da jih res lahko vsakdo razume. Ravno finančni zakoni bivše Avstrije so bili zelo nejasni. Mi pa potrebujemo razumljive postav in navedb, ki naj bodo nekako naravne in privlačne in naj daleč davčnim uradom garancijo, za jasno, točno in hitro poslovanje.

Izenačenje davčnih zakonov — velikopotezna davčna reforma — reorganizacija davčnih uradov — skrb za dobre davčne uradnike — so naloge, katerih se mora vlada kmalu lotiti.

Dr. X. Maribor:

Izenačenje profesorskih plač i. dr.

Težko smo pričakovali topot plačilne liste, ki nam bi imela prinesiti toliko zaželeno in že opetovano napovedano izenačenje plač. Mesto tega pa so se nam odtegnile od dozdanih prejemkov izdatne svote, tako da so se skrčili dohodki proti prejšnjemu mesecu povprečno za 300 do 700 K. Oženjen profesor 8. čin reda je prejel topot manj, ko začetnik ljudskošolski učitelj, samec. Človek bi se smejal, ko bi mu ne šlo tako preklicano za nohte. Tako se ga loteva jeza in obup. S tem pa ne rečem, da učiteljem dohodkov ne privoščimo!

V Nemčiji »delajo učitelji po pouku 6 ur v industriji, stari profesorji iščejo službe kot vratarji i. t. d.«, smo čitali pred kratkim. V Jugoslaviji je kaj takega nemogoče, ker gospod z ostrimi očali te

spravi po š tem in tem sl. pragmatike takoj v najstrožjo disciplinarno preiskavo. Da, celo poučevanje, kurzi in slično se prepoveduje, dasiravno taka prepoved ni izrečena nikjer v služb. pragmatiki.

Kot kuriozum prve vrste navajam primer tovariša R. v Mariboru. Temu so najprej nasvetovali otvoriti kurz za srbo-lrvaščino. Kurz so vzdrževali uradniki sami, ter ni stal države niti vinarja. Obe stranki, učitelj in obiskovalci, so bili zadovoljni. Kar pride ostrogled član v. š. s. ter stavi tovariša R. pred alternativo, ali kurz opustiti ali pa mu preskrbi državno podporo v znesku, kakor se plačujejo nadure. Zadnje je R. odklonil.

Istočasno čitamo v »Uč. Tovarišu« v obrambo nekega drugega člana v. š. s. brez dvoma od merodajne oblasti poslan popravek, ki vsebuje med drugim tudi te besede:

»Uradnik ima težko stališče, ker mora zastopati — — — tudi interes države; saj mora na vse zadnje tudi nanjo nekdo misliti.«

Postoj, solnce, in čudi se! Eden sme čdirati profesorje in jim ščipati borno zaslužene groše v »interesu države«, drugi sme isto proti interesom države.

Kako dolgo še bomo profesorji služili operetam za karikature? Kako dolgo še bomo v zasmeh naših fiskalistov to in onstran Drine, — kako dolgo še bomo igrali ulogo osla, ki pozna le delo in za priboljšek — bič? Ni li že zadnji čas, da se srenemo v skupno vrsto ter zavzamemo afront proti izkoriščevanju? Zahtevajmo izreden zbor proforskega društva za Slovenijo, alarmirajmo javnost in parlament, preprečimo z zakonitimi sredstvi nezakonita, dokler je še čas!

Struna je napeta do skrajnosti!

Iz krogov finančne straže.

Nekoč se je razpravljalo v »Sl. N.« o takozvanih »tihih junakih«. Članek je povzročil v gotovih krogih precej kritike, akoravno popolnoma neopravičeno.

Da pa stvar popolnoma ne zadremlje, hočem tudi jaz opozoriti javnost na neke »tihe junake«, katerih mera potrpežljivosti tudi kmalu prikipi do vrhunca in pekoča njena vsebina lahko marsikaterega ščurka občutno opari.

To so namreč nastavljenici finančne straže, katere je zadela usoda begunstva leta 1919 iz zaspednega Primorja. Večina teh revežev je bila nastavljena po koroškem plebiscitnem ozemlju cone A, ne glede na to, kam naj spravijo družine. Obetalo se je tistikrat, da je to le provizorno, t. j. da bode trajalo največ dva do tri mesece. Razmere, kakoršne so vladale takrat na Koroškem, niso dopuščale, da bi se jemalo s seboj tudi družino. Tako je moral uboga para begunec iskati hočeš nočeš v tujem kraju in pri tujih ljudeh stanovanje, da je spravil ženo in neboljene otročičke pod skromno streho. Kdor ve, kako se je iskalo tisti čas stanovanja po Sloveniji (bilo je zasledeno vse po beguncih, verižnikih in vojnih dobičkarjih), si lahko predstavlja položaj ubogih obupancev, posebno ker se jim je v to svrhu odmeril le skrajni čas, kajti tega in tega dne so morali biti na določenem mestu, če ne . . . Vlagale so se prošnje za to in ono, vse zaman; tolažilo se nas je le, da je plebiscit pred durmi in kasneje se uredi vse.

Plebiscit je prikorakal s pariško hitrico šele po dveh letih. Upalo se je, da bo vsaj sedaj konec krize. Toda glej ga

* Člankar je prejel mnogo pismenih zahval posameznikov in društev. Op. uredn.

spaka! Po plebiscitu so nas vrgli zopet na novo obmejno črto brez ozira na to, kako dolgo smo že ločeni od družin, in ali na novem mestu dobimo stanovanje ali ne.

Tako se klatimo že drugo leto, ločeni od svojcev, odvisni od oderuških gostilničarjev, ki nam višajo hrano stopnjema vsaki mesec, ker pač vidijo, da smo brez moči in odvisni le od njih. Družinski oče, ki ima ženo in otročičke, ni deležen niti te dobrote, da bi jih vsaj vsaka dva meseca videl enkrat. Saj se postopa z nami glede dopusta strogo po predpisu.

Zgodil se je slučaj, da je v začetku leta zaradi bolezni ali drugih družinskih razmer izčrpal dopust, in tako je bil re-vež obsojen, da vse leto ne vidi ljubljene svoje družine. Ker smo že preganjani begunci, bi morali biti deležni vsaj te »dobrote«, da bi se vsakemu družinskemu očetu, ki je brez lastne krivde primoran službovati ločeno od svojcev, dovolilo vsaj vsaka dva meseca kratek dopust, t. j. po razmerju oddaljenosti, ter poleg tega prosto vožnjo po železnici. To je skromna zahteva toda popolnoma upravičena. Končno naj se še pripomni, da je v notranjosti in po carinarnah dosti mladeničev, ki so zdravi in čvrsti in brez družine ter popolnoma sposobni za obmejno službo. Zakaj bi se ne nastavilo teh na mejo, da bi se nekoliko utrdili, najsi bode že v disciplini, kakor tudi v naravi?

Tudi so samci dosti na boljšem stališču, kar se tiče plače. Torej lažje zmagujejo gostilničarsko konkurenco, kakor družinski očetje, ki morajo živeti na dve, ako imajo otroke v višjih šolah, tudi na tri strani. Nekaj več humanitete od naše oblasti bi se pa že smelo pričakovati.

Več prizadetih.

JOŽEF ZAZULA (Prevalje):

Država po svetovni vojni.

Svetovna vojna Evropi ni samo izpremenila lica, raziedla ji je tudi telo: spremenila se ni le politična geografija, omajano je tudi njeno svetovno stališče. Nikdar in nikoli več ne bo Evropa igrala prve vloge na Zemlji, ker je itak z Ameriko že tekmovala preko dvaletet, dokler je ta ni v svetovni vojni porazila. Dandanes je Evropa na višini tetke Azije in geografski izraz Evrazija je tudi v političnem smislu veljaven.

Evropo, privesek — polotok — Azije, je privedla do tega niena nad vse slaba javna uprava: saj zadnja desetletja razum Monako in S. Marino mogoče še Lichtenstein, skoraj nismo imeli državne enote, ki bi bila redno gospodarila. Dolgovi na dolgo so se vrstili v bidžeu in veliko je bilo finančnih ministrov, ki so bili veseli, ako so izhajali z obrestmi, to je: ako so jih mogli plačati: na povračilo državnih dolgov samih ni nihče mislil. Zato se je razvila iz upnikov raznih držav borza, ki se je skušala odškodovati za slaba državna gospodarstva. Čimbolj je država lezla v dolgo, tembolj je bila odvisna od borze in tembolj so jo držali v krepljivih borzijski mogočnosti. »urejeva« nieno valuto — sebi v korist.

Svetovna vojna je docela uničila še tisto trohico ravnotežja, ki smo ga imeli: nekdanje veljalo pravilo, da mora imeti država za svoj denar kritje v zlatu: ob pričetku svetovne vojne to načelo ni bilo več merodajno. Večina držav ni imela več dovolj kritja: zato so šli korak naprej in naredili, ustvarili so novo kritje: vrednost cele države. Ta »vrednost« je imela dvojni pomen: 1. so se rešili neljube odgovornosti za državni zaklad, ki ga že

pravno ni bilo. 2. so pridobili špekulacijo neprimerno večje polje, ker so cenili celo državo neprimerno višje, nego je bil prejšnji zaklad, zato so pa tudi tiskali neprimerno več bankovcev, saj »kritič« je tvorila — cela država. — Ob koncu svetovne vojne pa tudi to ni zaleglo: tiskali niso denaria na podlagi potrebnega kritia, temveč so državo križali z denariem po potrebi in tako delala bankrotne države še dandanes v prvi vrsti Avstrija in njene finančno-sorodne priateljice.

Bankni uradnik bi te danes poslal v prišnico, ako bi zahteval za bankovec polnovredno zlato, ker dotični papir niti hkrane vrednosti nima: svoičas pa so te bili zadržani, ako si skušal ponarediti denar, medtem ko se dandanes ponarejajo žigi, države same pa tiskajo denar kakor tiska Schundromane zakotna tiskarna.

Taka metoda se imenuje dandanes — **evropska državna uprava.**

Toliko za uvod, da cenjeni čitateli spoznate, kako bomo nadaljevali.

I.

Ko smo ustanovili Jugoslavijo, smo pričakovali, da se otresemo takih sleparij in si postavimo državo na resno-pošten temelj. V prvi vrsti se je bilo treba otresti sleparij v politiki, ki je strakarstvu v korist, zapremarjala proračune, opuščala snovanje potrebnih zakonov, ni skrbela s složnim delovanjem za ugled na zunanje in z redno upravo in zdravim ustavo za red v državi. Toda, nič takega! Prve mesece je bilo videti, da se dvigamo, a prišlo je famozno žigosanje, ki je državi omajalo kredit doma in v tujini; prišla je relacija 1 : 4, ki nam je zvišala cene, prišla je carinska politika, ki je odbila naimušne stvari in nas v marsičem vrgla za desetletja nazaj, ko bi bili morali za desetletja naprej, da bi bili prehiteli zamuljeni presledek med nami in našimi tekmeči.

Toda, nič takega! V državnem zboru smo se pridno prepirali in v dveh letih, — celih dveh letih! — dosegli to, kar bi bili morali storiti v dveh mesecih: sedaj po treh letih, smo srečno prišli do konstituantne, mesto dela pa se pričenovali novi prepiri za poslovniki, za prisego, kakor se je lansko leto slenomišilo za kvorum in z interelacijami, krizami, sestanki, razgovori, sejami in vabilji, slepilo občinstvo in dušilo njegovo potrebnost.

Ko se je klub vsemu temu pokazala zarja vzhajajoče uprave in ustave, pa se nokaže na nasprotnem obzorju učena postava centralista, decentralista, federalista, kapitalista, komunista in harlekinska figura prifrkanih republikancev — Radičevcev.

Resni, za državo goreči Jugoslovani se čudom povprašuje, ali so taki ljudje študirani nevedneži, ali so novodobni slepariji lahkomislni politični akrobati ali od »kulture« prenasršeni norci! Država potrebuje dobrih železnice in ceste, lastno industrijo in bogate rudnike, potrebuje na gospodarski podlagi vrečene okraje, zvezo in promet z notranostjo in zunanjo svetom, potrebuje zanesljiv denar, resno policijo, varno upravo, pravično sodstvo in — mesto tega pa ima huiškaioče časopise, prepirajoče se politike, mesto strokovnjakov kmete-ministre, mesto solidnih meščanov proletarce-milijonarje, mesto resnih finančnikov hankirne-strankarje in javne zastopnike, katerim je stranka vse, država nič, njih kariera do ministra na razpoloženju vse, delo za ljudski blagor, trgovino, obrt, promet pa — deveta briga.

II.

Iz tega kaosa je izluščiti le to, da hočejo imeti občino za podlago in temelj javni upravi, da pri vsem prepiru in pre-

kantju še nismo slišali, kako si predstavljajo pričetek take uprave: no, saj to bodo itak uradniki po pisarnah ukrenili, za poslance je dovolj, da pokažejo smer in v zbornici kriče in se prerekajo, da svet ne bi mislil, da spe.

Pričnimo na mi z občino!

Občinska uprava je prvi in najvišji pojav javne uprave in preko te uprave Slovenci nismo prišli, kajti tisti deželni odborček v Ljubljani ni bil drugzega kakor večja občinska seja. Zato pa je ta občinska uprava tudi tako urejena, da je za moderno delo popolnoma nesposobna: manjka jej strokovno izobraženega uradništva, manjka jej objektivnih županov, kajti vsak izmed njih je le eksponent svoje stranke, prav tako kakor je poslanec predvsem delavec za svojo stranko: državna korist mu je toliko mar, kakor večini županom objektivno občinsko delo. Kot svoječasni prvi gerent na Slovenskem pisec teh vrstic javno izpove, da glasom svojeva zanesljivega vlogelada v občinski organizem ta nima, in v doglednem času tudi ne bo imel sposobnosti stoniti na podnožje modernih uprav.

Že v stari Avstriji so vedeli politični, sodni in davčni uradniki, da zanesljivih, nepristranskih podatkov pri občinah ni dobiti: zato so se že tedaj naslanjali na orožništvo finančne urade ali so zasebno povpraševali zanesljive osebe. Podoželjske občine, in o teh govorimo v prvi vrsti, so gojile »visoko politiko«, nepristranost pri javnih zgradbah, kanalizaciji, razsvetljavi, kaj šele pri večjih podjetjih, na primer cestah, železnicah, jim je bila neznan pojem, ker so iz vsake stvari ustvariali strankarstvo: naj je politični naprotnik svetoval naimodrejši stvari, nobili so jih iz strankarstva, ne iz stvarnih razlogov.

Na tak temelj hočejo postaviti dandanes Jugoslavijo.

Ako bi storili to, potem bi morali preosnovati popolnoma vso občinsko upravo, upeljati novo uradništvo, urediti kompetenco in dati županom in svetovalcem le nasvetujočo, ne na izvršujočo oblast, ker niso zmožni postaviti delavnega načrta preko enega leta. Za eno samo leto pa ne moreš storiti večjih projektov, razun da vodiš in popravljaš tekoče stvari, in torej ostane vse pri starem.

Kie pa je objektivnost pri volitvah, resnost pri izvažanju mobilizacije, kie je zanesljivost v vojski pri ljudeh, ki jim obzorje sega od doma do gostilne, od lastne roke do latnega žena?

Te objektivnosti nikdar ni bilo, je ni in je ne bo!

(Dalje prih.)

Vprašanja in odgovori.

Prejeli smo sledeči dopis:

Podpisani sluga oziroma po funkciji jetničar pri okrajni sodnji prosim, da mu v listu »Naš Glas« pojasnite, ali je uradnik, recimo oficijal, dolžan odgovoriti pozdravu s strani slug ali oficijantov? —

Drugič, je li sodni sluga zavezan ribati ali umivati tla, hodnike in stopnice sodnih prostorov?

Tretjič, je li sodni sluga dolžan za sodnijo kakor tudi za zapore žagati drva?

Četrtič, je li sodni sluga dolžan hoditi za stranke, katere imajo pri sodnji opraviti, po kolke? — Zgodi se namreč, da pridejo stranke h gospodu oficijalu; ker je z njimi dober, mora sluga za take stranke kolke iskati, medtem pa stranka sedi pri dotičnem gospodu, dokler sluga ne prinese kolkov. — Glede pozdrava misli podpisane, da stori s tem svojo dolžnost, če zjutraj pri prvem snidenju pozdravi svoje višje oziroma predpostavljene.

So pa uradniki, ki vedo, da jih sluga mora pozdraviti, a mislijo, da niso dolžni odzdravljati. Zato prosim v tem slučaju natančnega pojasnila, da se ne bode podpisaneč mogoče motil, da se opira na točko § 43. službenega pravila za bivšo avstrijsko armado. Ta točka se je glasila: »Jede geleistete Ehrenbezeugung muss reglementmässig erwidert werden.« Podpisaneč je mnenja, da velja to tudi za uradnike in sluga, ne le za vojaštvo.

Nadalje prosim podpisaneč za pojasnilo v sledečem slučaju: Napisal sem vlogo težke dobave vode in drugih razmer pri tukajšnjem sodišču; naslovil sem vlogo na predsedništvo višjega deželnega sodišča v Ljubljani in jo predložil službenim potem pri okrajni sodnji dne 3. julija 1920. Do danes še nisem prejel nobene rešitve. Torej prosim podpisaneč, kako bi se zvedelo, je li prišla vloga na naslov ali ne. Vloga je bila precej obširna, utemeljena in seveda od besede do besede popolnoma sveto resnična. Podpisaneč je mnenja: ako bi se bil s svojo vlogo proti enemu ali drugemu višjih pregrešil, bi bila že sledila kazen. A do sedaj še ni nobene odločbe.

Vse to mi blagovolite pojasniti!

Na ta vprašanja odgovarjamo:

1. Žalostno, da je tako vprašanje sploh potrebno! Kaj velja za častnike in moštvo, velja tudi za javne nameščence. Kdor ne odzdravlja, s tem izraža željo, da se ga več ne pozdravlja. In kdor pozdravlja vendarle še nadalje, se vsiljuje in ponižuje. V demokratski dobi poniževanja nihče ne prenašaj! Pozdrav pa mora biti dostojen in razločen. Prav tak mora biti odzdrav! Ako se jaz komu lepo odkrijem in rečem jasno: Dobro jutro! — mi ne zadošča, ako mi pozdravljenec le salutira ter nerazločno nekaj zagodnja. Zahtevam, da me nihče ne bagatelizira, ker sicer ga vbodoče — ignoriram. Če dotičniku ni prav, naj se pritoži! Žel bo le blamažo.

2. in 3. Sluga je dolžan le sobe zračiti, pometati, prah brisati, eventualno peči kuriti ter izvrševati uradne posle. Vse drugo opravljajo najete ženske. Drva žagajo na najeti delavci.

4. Sluga je dolžan hoditi po kolke in druge pisarniške potrebščine za urad ali za uradnike. Ne pa za stranke. Če hoče sluga storiti stranki uslugo, je stranka dolžna, da mu to uslužnost nagradi!

Končno: vsaka vloga se mora rešiti. Če Vaša vloga še po šestih mesecih ni rešena, napišite novo vlogo ter prosite rešitve prve vloge! Če bi še to ne zaleglo, pošljite tretjo vlogo naravnost na višje deželno sodišče s pripombo, da si drugače ne morete pomagati, ker Vaš urad ne odgovarja.

Vestnik.

Pozor! Prosimo nujno vse g. naročnike, ki še niso obnovili naročnine za tekoče leto, da to store nemudoma. Pri tem naj ne prezro nakazati nam tudi morebitne ostanki na naročnini za leto 1920. Ti ostanki označeni so poleg naslova na štev. 52, s katero je dobil vsak tudi položnico. Kdor lista za tekoče leto ne naroči več, naj naj nakaže vsaj za leto 1920, dolžno naročnino in nam vrne list z opazko, da ga ne naroči več. Največ škodujejo nam ravno oni tovariši, ki so list naročili, ga redno prejema po več mesecev, potem pa lepega dne vrnejo z opazko »se ne sprejme«, ne da bi poravnali že davno zapadlo naročnino. Na ta način se odinega glasila, ki ga imamo, ne podpira, marveč ubija.

Uprava.

Društvo nižjih državnih uslužbencev za Slovenijo v Ljubljani. Občni zbor, se vrši v nedeljo, dne 13. februarja 1921 ob 3 popoldne v posvetovalnici mestnega magistrata v Ljubljani. Drevni red po § 10 društvenih pravil. Tovariši izven Ljubljane, ki ne morejo priti osebno, naj pooblaste, in sicer: sodnijski tovariši Ivana Hubšerja, davčni Antona Čudna, cestarji France Pokovca, vsi drugi Karola Zorka. Pooblastila naj se pošljejo do 10. februarja na naslov društva v Ljubljani, Stari trg, št. 34. — Odbor.

Društvo finančne kontrole za Slovenijo. Na več vprašanj glede državljanstva (opcije) sledi izčrpen odgovor v eni prihodnjih številčk „Našega Glasca“.

Društvo sodno pisarniških in zemljiško-knjižnih uradnikov za slov. ozemlje v Ljubljani sklicuje svoj redni občni zbor na dan 6. marca 1921 ob 3. popoldne v justično palačo soba št. 28. v Ljubljani z dnevnim redom, ki je določen po pravilih.

Vsem užitniskim uslužbencem na znanje. Zadeva glede užitniskih uslužbencev je končnoveliavno rešena. Vsi ti uslužbenci, ne oziroma se na starost, so sprejeti k finančni straži in stalno (definitivno) nameščeni. Vsa dosedanja službena leta, doslužena pri deželi, se vračunajo. Kratko rečeno: zadeva je rešena zelo ugodno. V kratkem bodo vsi užitniski uslužbenci o tem uradno obveščeni o uradni obleki, plači i. t. d. Z ozirom na to podpisana pozivljava vse te uslužbence v njih lastnem interesu, naj prenehajo z vsako kritiko, zlasti pa z osebnimi napadi po različnih časopisih, ki so vse obsodbe vredni. — Za društvo užitniskih uslužbencev v Sloveniji. — V Ljubljani, dne 14. januarja 1921. — Ivan Žagar, t. č. predsednik, Ivan Rupnik, t. č. podpredsednik.

Društvo nižjih državnih uslužbencev. Ko so časopisi poročali o novih draginskih dokladah, so cestariji sklenili, poslati na poverništvo za javna dela deputacijo, ki naj vpraša, bodo li tudi oni deležni novih draginskih doklad. Deputacija, obstoječa iz društvenega predsednika in dveh cestarijev, je zaprosila, naj se državnih cestarijev ne prezre. Dosegel se je ta uspeh, da sedaj dobivajo cestariji poleg plače še dnevnice 28 K; za družinskega člana pa 8 K. — Glede definitivnega nameščenja sem tovarišem stavljal predlog, naj bi zahtevali, da se določi državnim cestarijem začetno plačo letnih 1600 dinarjev ter pristojbine, ki jih imajo drugi uslužbenci. Ta predlog so cestariji sprejeli. Treba je le še, da bodo vsa društva postopala enako. — Zorko.

Imenovanje pri sodnih. V zadnjem času so se vršila številna imenovanja sodnikov, istotako smo opazili imenovanje pri davčnih in poštnih uradnikih. Častitamo vsem tem strokam k napredovanju. Toplo pa priporočamo naši merodajni oblasti, da se pobriže tudi za sodne pisarniške uradnike. Kdo je le kriv, da so napredovanja pri sodno-pisarniških uradnikih že dolge čase najslabša? Če pogledaš status le malo nazaj, boš našel, da je ta stroka uradnikov napredovala v XI. činovni razred. Takozvani kanclisti in v tem činu navadno ostal, ako ni imel izvanredne protekcije, še po 40 letnem službovanju. Da se naše razmere še danes niso veliko izboljšale, temu je dokaz le status. Društvo pis. in zemljiško-knjižnih uradnikov, vzdrami se!

Prošnja predsednikov volilnih komisij do deželne vlade. Predsedniki volilnih komisij, ki so takoj po volitvah predložili okrajnim glavarstvom svoje stroškovnike čakajo težko nakazila pripadajočih jim potnih pristojbin. Ker so državni uradniki težko žrtvovali denar za potne stroške, ki z ozirom na štiridnevno poslovanje niso bili pri današnji dragini malenkostni in povzročile ta izdatek zlasti družinskim očetom bistven primankljaj v domačem gospodarstvu, se prosi deželna vlada, da zankaže rač. oddelku čimprejnie likvidiranje teh stroškovnikov, ozir. da nam pojasni eventualne zapreke. Bolimo se, da se razpase tudi v Jugoslaviji ona v stari Avstriji tako žalostno znana navada likvidirati komisijske stroške glede volitev

še po letih, vsled česar se že sedaj proti temu zavarujemo. Danes je treba drž. nameščencem čimprej nakazovati potne pristojbine, ker le-ti tičijo v večnih denarnih zadregah. Najprvo naj pridejo na vrsto drž. nameščenci in potem šele odvetniki, notariji in drugi zasebni predsedniki volilnih komisij, ki gotovo niso tako potrebni kakor drž. uradniki.

Odbor društva slovenskih sodnikov naznanja s tem društvenim članom, da se je v zadevi službene pragmatike obrnil na vse merodajne faktorje v Beogradu, na naše narodne poslanke, na načelnika dr. Štefana Sagadina in da je bil dopisom priložen skupni načrt, izdelan v Zagrebu končno redigiran v srbo-hrvatskem jeziku, kakoršnega je že prejelo ministarstvo pravde. Obenem je društvo prosilo ministarstvo pravde, da v specialno komisijo za izdelavo načrta zakona o sodnikih pozove tudi enega člana naše organizacije. Vse bratske zajednice so o tem slednjem koraku obveščene s pozivom na konformno akcijo.

Užitniski uslužbenci. Iz Sodražice nam piše tovariš: Veliko se je v „N. G.“ že pisalo o prejemkih užitniskih uslužbencev. Vsak nepristransko soječ tovariš je moral uvideti, da se jim godi krivica. Kadar sem bral te članke, sem se vprašal, je li resnica, da se jim ne da toliko časa kar prosijo. Zato sem se namonil, osebno se prepričati, kaj je na stvari. Govoril sem torej z užitniskimi uslužbenci in spoznal sem, da se nahajajo res v obžalovanju vrednem položaju. Zakaj se jim niso priznale draginske doklade, kakor drugim državnim nastavljenecem? Saj je tudi nje prevzela država. Torej bi jih morala tudi pri odmeri draginskih doklad vpoštevati. Da so se draginske doklade s 1. novembrom 1920. nakazale le nekaterim iz med njih, je več kot čudno. Zakaj vendar to? Ni mi znano, ampak kakor sodim, so teh doklad deležni menda le oni uslužbenci, ki so stari nad 40 let. Ne razumem pa, kako in zakaj, da bi se drugim ne nakazali isti prejemki. Saj so vsi še vedno v užitniski službi! Ker imam srce za uboge trpne, apeliram na njih predstojnike, naj jim vendar urede njih prejemke pravično, vsem od 1. novembra 1920 dalje, ter naj se ne dela izjem, kakor ne sme biti izjem v izvrševanju službe. Ali pa naj se razlika utemelji in javno pojasni.

„Vrh Razglednika.“ Naš vrli sodelavec in marljivi dopisnik g. Jožef Zazula v Prevaljah je ustanovil nov poljudno znanstven mesečnik z naslovom „Vrh Razglednika“. List bo jako lep, ilustriran in bo prinašal glasbene priloge: mesečnik bo seveda nepolitičen, po vsebini podoben Reclamovemu „Universumu“, „Umschau“ ali „Prometeju“, torej namenjen inteligenci. Prinašal bo tudi anonce. Ko prejmemo 1. številko, bomo poročali več; za danes zadoščaj ta opozoritev našim tovarišem. Tako dokaže tudi g. Zazula, da še velja geslo: „Dolžan ni samo kar vele-va mu stan, kar more, to mož je storiti dolžan.“

Iz kroga davčnih uradnikov. Meseca avgusta 1920 so prinesli časopisi vest, da je podpisan ukaz, glasom katerega se bo povišalo 500 finančnih, med temi večinoma davčnih uradnikov: koncem decembra 1920 je bilo zopet čitati, da izide v kratkem ukaz o večjem napredovanju davčnih uradnikov. V sledečem hočem dokazati, kako se javnost farba s takšnimi novicami, prizadete uradnike pa se ima s tem direktno za norce. Po preobratu do danes je bilo povišanih približno 10 davčnih uradnikov v VIII. razred in nekaj več v VII. razred; nadalje je finančna delegacija v Ljubljani koncem aprila 1919 imenovala kakih 15 uradnikov v IX. in nekaj manj v X. razred. To so bila vsa napredovanja davčnih uradnikov po preobratu. Na Češkem in v Avstriji je bil sleherni davčni uradnik od preobrata do sedaj deležen dvakratnega povišanja. To

se je pri nas v drugih strokah tudi zgodilo, v politični službi pa so nekateri od razsula sem še celo trikrat napredovali. In kdo je kriv temu zapostavljenju davčnega uradništva? Nekateri pravijo, da finančna delegacija v Ljubljani, ker baie nima smisla za težnje niemu podrejenega uradništva davčne stroke. To ni verjetno. Vzroka je treba iskati drugje! Imamo v Ljubljani dve strokovni društvi in sicer: društvo davčnih uradnikov ter društvo uradnikov direktistov. Plačamo članarino prispevali smo tudi k agitacijskemu fondu za deputacijo, ki bi šla v Beograd intervenirat v naši zadevi. Nobeno teh društev ne poroča o svojem delovanju ter sploh o kakšnem doseženem uspehu v prid davčnega uradništva. Kaj je temu vzrok? — Pri nas imamo uradnike, ki sede že po 10 let v enem in istem razredu: veliko jih je takih, ki imajo že po pet in več let prijemke višjega razreda, a se jih je pri gori navedenih itak pičlih imenovanjih prezrlo. Takšnih slučajev gotovo nima nobena druga stroka. Člani z dežele ali pa iz obmejnih krajev že radi pomanjkanja časa in denarja ne morejo osebno dregati če se na obrnejo nismeno po kakšno pojasnilo, ne dobe odgovora. To se je zgodilo ponovno piscu tega članka, kljub temu, da je dodal svojemu vprašanju znamko za odgovor, kar se pa je baie pripetilo tudi drugim. — Prosimo torej obvestila vsaj v našem glasilu da vemo, kaj se je storilo in česa se smemo nadejati!

M. M. (Murska Sobota.)

Všetie volnih let. V eni zadnjih številčk Vašega glasila je bila objavljena resolucija javnih nameščencev v Mariboru glede službene pragmatike. Umestno se mi zdi k tej resoluciji opozoriti merodajne faktorje, ki sodelujejo pri sestavi uradniške pragmatike, da se končno tudi vredi vprašanje glede všetia vojne dobe od 1914 do 1918 v ostalo službeno dobo. V službeni pragmatiki za uradnike drž. in inžne železnice se je tozadevno že ukrenilo, da je štet v službeno dobo in v dobo, potrebno za povišanje v višjo plačilno stopnjo, za one, ki so služili v fronti, vojno leto dvojno pri ostalih pa 2 semestra za 3. Istotako se je uredilo pri nameščencih mestnega magistrata v Ljubljani. Želeli bi bilo, da se na enak način uredi to vprašanje v službeni pragmatiki za državne nameščence.

LISTNICA UPRAVE.

G. A. K...č, Beograd, in g. L. M...lj, Ljubljana. Vsako številko smo Vam redno poslali, kakor vsakemu naročniku. Če jih niste dobili, ni krivda na naši strani. Štev. 1 do 4 smo Vam poslali drugič.

Priporoča se tvrdka 4-6

Jos. Petelinc

trgovina z galanterijskim in modnim blagom, zaloga šivalnih strojev in njih posameznih delov.

Ljubljana, Sv. Petra n. 7.

Drogerija „ADRIJA“

Fotomanufaktura

22-3 **Parfumerija**

B. Čvančara

Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.

Prvi in edini slovenski zavarovalni zavod.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani, Dunajska cesta 17,

je ustanovila oddelek za

življenjska zavarovanja

Sprejema: V življenjskem oddelku: zavarovanja na doživetje in smrt v vseh sestavah, zavarovanja na otroško dobo, rentna in ljudska zavarovanja pod najugodnejšimi pogoji.

V požarnem oddelku: zavarovanja vseh premakljivih in nepremakljivih predmetov, ki se poškodujejo po ognju, streli in po eksploziji svetilnega plina po znano nizkih cenah.

Podružnica: CELJE, Breg 33.

Ceniki in pojasnila z obrat. pošto brezplačno.

Zanesljivi posredovalci se vedno sprejemajo.

Vzajemna posojilnica

r. z. z o. j. v Ljubljani.

Izjava za javne uslužbenke transakcije dolgov v Avstriji. — V letu 1920 je bilo uradništvu v korist že izvedenih 80 transakcij.

Za izvedbo transakcije je sedaj najugodnejša prilika, ker je kurz avstr. krone zelo nizek. Vsakdo lahko zniža svoj dolg na 2 tretjini in še več. Transakcijo izvede zadruga sama proti povrnitvi naraslih stroškov.

Zadruga dovoljuje javnim uslužbencem posojila na osebni kredit: proti poroštvu, zaznambi na službene prejemke in zastavi življ. polic na daljšo dobo in proti malim mesečnim odplačilom; obresti 6%.

Hranilne vloge se obrestujejo po 4%.

Prošnje se rešujejo zelo hitro. Zahtevajte prospekt!

VELIKA ZALOGA

manufakturnega
ter inozemskega
modnega blaga.

Na debelo! Na drobno!

: : Solidne cene! : : :

LASTNI MODNI ATELJE.

Srajca, samoveznice (kravate), nogavice i. t. d.

PRVA KRANJSKA RAZPOSILJALNA

BOGATA IZBIRA

OBLEK lastnega
izdelka po naj-
novejšem kroju.

85—

SCHWAB & BIZJAK

LJUBLJANA, Dvorni trg, pod Narodno kavarno.

Modni salon Stuchly - Maške LJUBLJANA,

Zidovska ul. 3,

Dvorski trg 1.

Priporočamo veliko izbiro najnovejših svilenih klobukov, čepic in slamnikov za dame in deklice.

Popravila točno in ceno.

Žalni klobuki vedno v zalogi.

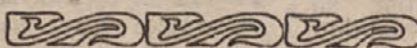
Kavarna „Central“

19-3

se priporoča za mnogo-
brojen obisk. Pristna kava,
cena in solidna postrežba.

Stefan Miholič, kavarnar.

Ljubljana - - Sv. Petra nasip.

„I. C. Kotar,
Ljubljana,
Wolfova ul. 3.
3-6

Drogerija

Fotomanufaktura

Prva ugoslovanska zlatarska delavnica

Alojzij Fuchs — Šelenburgova ul. 6.

Kupujem staro zlato in srebro
po najvišjih cenah, priporočam veliko
zalogo zlatnine, srebrnine, ur, briljan-
tov itd. — Vsa popravila in nova dale
se izvršujejo v lastni delavnici točno
in solidno. — Kupujem staro zlato in
srebro, istotako briljante in diamante.

A. Mihelič, Ljubljana

Šelenburgova ulica 1.

15-3

Trgovina s ščetinastimi iz-
delki. Galanterija in par-
fumerija. Edina zaloga
jugoslovanskih
K V A R T
kakor
tarok,
marijaš, whist, primorka.

17-3

BARVA ■■■ KEMIČNO ■■■ ČISTI

vsakovrstno blago, obleko

18-3

PERE

domače perilo
(pošilja po isto
na dom)

SVETLOLIKA

ovratnike, zapest-
nice in srajce : :

Tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4. - - - - - LJUBLJANA, Podružnica Šelenburgova ulica 3.

Podružnice: MARIBOR — NOVO MESTO.

Najstarejša spedijska tvrdka v Sloveniji

R. RANZINGER

Ljubljana spedijska pisarna Ljubljana

Podjetje za prevažanje blaga juž. železnice. Brzo-
vozni in tovarni nabiralni promet iz in v Avstrijo.
Zacarinjenje. Podjetje za prevažanje pohištva.
Skladišče s poseb. zaprtimi kabinami za pohištvo.
Brzjavi: Ranzinger. 24-2 Interurban telefon 60.